

verdedigd, op 21 maart in Melbourne arriveerde – hem werd in april het opperbevel in de gehele *South-West Pacific Area* toevertrouwd.

De door sommigen verwachte Japanse invasie bleef uit – vooral na de voor de Japanse vloot zo katastrofaal verlopen Slag bij Midway (4–6 juni '42) restte de Japanners slechts een strategisch defensief. Na hun zware luchtaanval op Darwin (19 februari '42) hadden zij nog maar één actie op doelen in Australië kunnen uitvoeren: in de avond van 31 mei voeren drie Japanse dwergonderzeeboten de haven van Sydney binnen – één kwam vast te zitten en blies zich op; torpedo's van de beide andere (die beide nadien vernietigd werden, één door een Nederlandse *Mitchell*) brachten een Australisch logementschip tot zinken en beschadigden de Nederlandse onderzeeboot 'K 9'. Daar bleef het bij. Met dat al was die Japanse actie voor de regering-Curtin een aansporing te meer om het land geheel op oorlogsvoet te brengen. Met Amerikaanse hulp werd de omvang van de strijdkrachten tot een maximum opgevoerd; het gehele economische leven werd op de oorlogvoering ingesteld, een algemene rantsoenering werd ingevoerd (de rantsoenen bleven over het algemeen ruim). Voor al die inspanningen werd de *Labour Party* beloofd: de partij verwierf in augustus '43 bij de algemene verkiezingen ongeveer de helft van de stemmen en had nadien een sterke meerderheid in het parlement. Aan dit alles willen wij hier slechts toevoegen dat Curtin eind '42 het verbod van de communistische partij had opgeheven en dat hij, door de oorlog gesloopt, in juli '45 overleed. J. B. Chifley, minister voor de oorlogsproductie, die in de wereld van de vakbonden was opgeklommen, volgde hem op.

★

Er woonden, zoals al vermeld, in Australië maar heel weinig Nederlanders (in een stad als Brisbane die ca. driehonderdduizend inwoners telde, en die naar veler oordeel hoogst ongezellig was, waren er niet meer dan vier of vijf Nederlandse gezinnen) – zij die uit Indië geëvacueerd of gevlucht waren, zagen zich in de eerste plaats aangewezen op contact met Australiërs. Die ontvingen hen over het algemeen met de hartelijkheid welke voor Australië, een land van pioniers, kenmerkend is. Opvallend was het dat, de *White Australia policy* ten spijt, de Indonesiërs onder de aangekomenen in die hartelijkheid deelden en geenszins met de nek werden aangezien. De Australiërs, aldus later van der Plas,